

Even weerbarstig als Bergman

RECENSIE THEATER Humoristisch maar hermetisch, zo zetten Lien Thys en Tim Bogaerts hun tanden in Ingmar Bergmans cultfilm *Riten*.

'Riten' van Lien Thys en Tim Bogaerts

★★★☆☆

Nog te zien op 9/3 in cc De Werf (Aalst), 10/3 in cc De Steiger (Menen), 25/3 in cc De Klap (Deurne), 20/4 in cc 't Getouw (Mol), 26/4 in cc Pilar (Brussel), 27/4 in cc Strombeek, 28/4 in cc Lokeren, 3/5 in de Warande (Turnhout), 11/5 in cc Koksijde, 1/6 in Nova (Antwerpen).

De laatste jaren zijn de straffe theaterduo's in opmars: naast Anna Franziska Jäger en Nathan Ooms en Maxim Storms en Katrien Valckenaers hebben ook Lien Thys en Tim Bogaerts elkaar gevonden. Zij maakte recent haar tv-debuut in *1985*, hij is geregeld te zien in voorstellingen van Wim Vandekeybus. Na *Na de repetitie* (2019) duiken ze opnieuw in het oeuvre van de Zweedse cineast en toneelregisseur Ingmar Bergman.

In *Riten* (1969), een van zijn meest experimentele tv-films, worden drie theateracteurs aangeklaagd voor pornografie. Bizar maar onvergetelijk is de slotscène waarin het collectief een dionysisch ritueel opvoert – inclusief reusachtige fallussen – en de rechter sterft aan een acute hartaanval. Bergman gaf zijn op censuur beluste critici zo lik op stuk.

Van dat verhaal blijft amper iets over, alleen thematische brokstukken en cinefiele knipoogjes (onder meer naar Bergmans fascinatie voor vogels). Net zoals de toxische driehoeksrelatie in de film lijken Thys en Bogaerts niet zonder, noch met elkaar te kunnen. Ze dubbelen elkaars woorden, vluchten romantisch

Tim Bogaerts en Lien Thys hebben elkaar gevonden. © Fred Debrock

Riten blijft te sterk in het ijle hangen en je krijgt weinig vat op waar de makers nu eigenlijk naartoe willen

weg op een denkbeeldige Ducati om elkaar even later weer agressief-erotisch aan hun haren over het podium te sleuren.

Vergelijkbaar met Bergmans film is de context van het stuk helemaal kaal gestript, de dialogen zijn flarden, de acteurs veeleer stemmen in plaats van personages. Toch profi-

leert het duo zich overduidelijk ook als kunstenaars met het naar eigen zeggen grote 'verlangen om iets uitzonderlijks te doen'. Invulling krijgt dat plan echter niet. We zien het tegenwoordig wel vaker, theatermakers die de zoektocht naar hun urgentie en twijfel over wat ze op het podium moeten doen tot onderwerp van hun stuk maken – denk recentelijk ook aan *Instead of doing nothing* van Dries Gijssels.

Onderhuidse suspense

Riten is best fascinerend om naar te kijken. Dat heeft veel te maken met de onderhuidse suspense tussen Bogaerts en Thys en hun bevreedende humor. Spannend ook hoe ze

het publiek, dat vanop de scène toekijkt hoe zij de hele zaal en het podium bespelen, medeplichtig maken aan hun excentrieke verhouding. Dat neemt niet weg dat *Riten* te sterk in het ijle blijft hangen en je weinig vat krijgt op waar de makers nu eigenlijk naartoe willen. Onder meer omdat nooit duidelijk wordt waarvan het duo beschuldigd wordt, blijft het hele debat over artistieke verantwoordelijkheid, de grenzen van provocatie en het verlangen naar verzet nodeloos abstract en meta.

Weerbarstige kunst vraagt moed, dat bewees Bergman al. Maar dat hoeft geen synoniem te zijn voor een al te versluierde inhoud.

Charlotte De Somviele